

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Привремена заједничка комисија оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH
Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova za provođenje presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH

Broj: 01,02-50-14-1052/11

Sarajevo, 1.12.2011. godine

IZVJEŠTAJ

o radu Privremene zajedničke komisije oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Sarajevo, decembar 2011.

Na osnovu Zaključka Doma narada, usvojenog na 6. sjednici, održanoj 30.septembra 2011.godine, i zaključaka Predstavničkog doma usvojenih na 11. sjednici, održanoj 10 oktobra 2011. godine, („Službeni glasnik BiH“, broj 81/11), Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine dostavlja Domu naroda i Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH sljedeći

IZVJEŠTAJ

o radu Privremene zajedničke komisije oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

I. UVOD

Privremena zajednička komisija oba doma za provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Privremena komisija) osnovana je zaključkom, usvojenim na 6. sjednici Doma narada, održanoj 30.septembra 2011.godine, i na 11. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 10 oktobra 2011. godine.

U skladu s presudom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, zadaci Privremene komisije su da:

- a)** pripremi prijedloge amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, te da ih posredstvom ovlaštenog predlagača dostavi u parlamentarnu proceduru,
- b)** pripremi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te da ga posredstvom ovlaštenog predlagača dostavi u parlamentarnu proceduru.

Rok za pripremu prijedloga amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine je 30.11.2011. godine, a za pripremu Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine je 31.12. 2011. godine.

U Privremenu komisiju imenovani su:

Iz Predstavničkog doma:

1. Saša Magazinović, Socijaldemokratska partija BiH (u daljnjem tekstu: SDP),
2. Šefik Džaferović, Stranka demokratske akcije (u daljnjem tekstu: SDA),
3. Borislav Bojić, Srpska demokratska stranka (u daljnjem tekstu: SDS),
4. Ismeta Dervoz, Savez za bolju budućnost BiH (u daljnjem tekstu: SBBBiH),
5. Beriz Belkić, Stranka za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: SBiH);
6. Božo Ljubić (HDZ, Hrvatska demokratska zajednica 1990 (u daljnjem tekstu: HDZ 1990),
7. Zvonko Jurišić, Hrvatska stranka prava BiH (u daljnjem tekstu: HSPBiH),
8. Mladen Ivanković Lijanović, Narodna stranka Radom za boljitak (u daljnjem tekstu: NSRZB)
9. Vesna Krstović-Spremo, Partija demokratskog progresa (u daljnjem tekstu: PDP),
10. Petar Kunić, Demokratski narodni savez (u daljnjem tekstu: DNS),
11. Nermin Purić, Demokratska narodna zajednica (u daljnjem tekstu: DNZBiH).

Iz Doma naroda:

1. Borjana Krišto, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: HDZBiH),
2. Krstan Simić, Savez nezavisnih socijaldemokrata (u daljnjem tekstu: SNSD).

Predstavnički dom je na 11. sjednici, održanoj 10. oktobra 2011., usvojio i dva dodatna zaključka, koji glase:

1. Ukoliko se o amandmanima na Ustav Bosne i Hercegovine ne postigne konsenzus svih članova Privremene zajedničke komisije, ali se postigne saglasnost u oba doma odgovarajuće, Ustavom Bosne i Hercegovine propisane većine, potrebne za usvajanje amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine, takav prijedlog će se putem ovlaštenog predlagača uputiti u parlamentarnu proceduru.
2. Sugerira se Privremenoj komisiji da na svoje sjednice poziva i predstavnika Vijeća nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine.

II. SJEDNICE KOMISIJE

Komisija je, tokom svog rada, održala deset sjednica.

Predstavnici Vijeća nacionalnih manjina BiH redovno su pozivani i aktivno su učestvovali na sjednicama Privremene komisije.

Na konstituirajućoj sjednici Privremene komisije, održanoj 13. oktobra 2011. godine, članovi Privremene komisije jednoglasno su izabrali:

- za predsjedavajućeg Privremene komisije Šefika Džaferovića;

- za prvog zamjenika predsjedavajućeg Privremene komisije Borjanu Krišto;
- za drugog zamjenika predsjedavajućeg Privremene komisije Krstana Simića.

Na 2. sjednici Privremene komisije, održanoj 18. oktobra 2011., jednoglasno je utvrđen kalendar rada, riješeno pitanje kvoruma i načina odlučivanja Privremene komisije:

Prema kalendaru rada, utvrđena je sljedeća dinamika:

- 25. oktobar 2011. godine - 3. sjednica Komisije- iznošenje prijedloga političkih stranaka, i to: SDP, SDA, SDS, SBB, Stranka za BiH, HDZ1990 i HSPBiH;
- 26. oktobar 2011. godine - 4. sjednica Komisije- iznošenje prijedloga političkih stranaka, i to: NSRZB, PDP, DNS, DNZ, HDZ i SNSD;
- 3. novembra 2011. godine - 5. sjednica Komisije - iznošenje prijedloga Vijeća nacionalnih manjina BiH.
- 4. novembra 2011. godine - 6. sjednica Komisije - iznošenje prijedloga nevladinog sektora.
- 5. do 20. novembar 2011. godine - međustranačke konsultacije;
- 21., 22. i 23. novembra 2011. godine - rasprava o svim prijedlozima i formuliranje prijedloga amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine.

Prema ranije dogovorenom metodu rada, članovi Komisije saslušali su sve prijedloge predstavnika političkih stranaka bez otvaranja rasprave, odnosno postavljanja pitanja i donošenja zaključaka.

Predstavnici političkih stranaka su na 3. sjednici Privremene komisije, održanoj 25. oktobra 2011., svoje prijedloge iznosili sljedećim redoslijedom: SDP, SDA, SDS, Stranka za BiH, HDZ 1990 te HSP.

Saša Magazinović iznio je prijedlog SDP-a BiH, koji je dat i u pisanoj formi.

Šefik Džaferović istakao je da je prijedlog SDA prezentiran Interresornoj radnoj grupi za izradu amandmana na Ustav BiH 22.3.2010. godine i da on ostaje nepromijenjen. Sadržaj prijedloga je dat u pisanoj formi.

Borislav Bojić, predstavnik SDS-a, iznio je prijedlog te stranke čiji je sadržaj dat i u pisanoj formi.

Beriz Belkić je, u ime Stranke za BiH, iznio prijedlog koji je dat i u pisanoj formi.

Božo Ljubić, predstavnik HDZ 1990, iznio je stav te stranke koji je dat i u pisanoj formi.

Zvonko Jurišić, predstavnik HSP-a BiH, iznio je stav te stranke čiji je sadržaj dat i u pisanoj formi.

Predstavnici političkih stranaka su na 4. sjednici Privremene komisije, održanoj 26. oktobra 2011., svoje prijedloge iznosili sljedećim redoslijedom: SBB, NSRZB, PDP, DNS, DNZ, HDZ BiH i SNSD.

Ismeta Dervoz iznijela je prijedlog SBB-a. Sadržaj prijedloga dat je u pisanoj formi.

Mladen Ivanković Lijanović je, u ime NSRZB, iznio prijedlog koji je priložen u pisanoj formi.

Vesna Krstović-Spremo je, u ime PDP-a, iznijela prijedlog koji je priložen u pisanoj formi.

Petar Kunić je, u ime DNS-a, iznio prijedlog, koji nije dostavljen u pisanoj formi. Sadržaj prijedloga nalazi se u transkriptu.

Nermin Purić obratio se u ime DNZ-a, čiji je prijedlog priložen u pisanoj formi.

Prijedlog HDZ-a BiH iznijela je Borjana Krišto, čiji je sadržaj dat u pisanoj formi.

Krstan Simić, predstavnik SNSD-a, u pisanoj formi prezentirao je stav te stranke.

Na 5. sjednici Privremene komisije, održanoj 3. novembra 2011. godine, predstavnik Vijeća nacionalnih manjina BiH iznio je prijedloge Vijeća u pogledu provođenja presude, koji su dati i u pisanoj formi.

Svi navedeni prijedlozi nalaze se u prilogu ovog izvještaja i njegov su sastavni dio.

Komisija je, također, uputila Javni poziv nevladinim organizacijama da dostave svoje prijedloge vezane za provođenje presude koji su zatim bili prezentirani na 6.sjednici Komisije, održanoj 4. novembra 2011. godine.

Prijedloge su prvo prezentirali predstavnici nevladinih organizacija koje su se odazvale Javnom pozivu i svoje stavove dostavile ranije, u pisanoj formi. Prijedlozi su prezentirani sljedećim redoslijedom: Forum građana Tuzla, Asocijacija Alumni centra za interdisciplinarne postdiplomske studije (u daljnjem tekstu: ACIPS), Pravni institut u BiH, te Građanski front ostalih - Mostar. Osim navedenih nevladinih organizacija predstavnici Udruženja demokratskih pravnika BiH, Bosanskog kongresa i Saveza mladih snaga-pokreta za mir svoje prijedloge ustavnih promjena izložili su direktno na sjednici Komisije. Centar za društvena istraživanja Analitika iz Sarajeva dostavio je svoj prijedlog u pisanoj formi, u čijem prilogu su dva dokumenta koji govore o Predsjedništvu BiH i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Prijedlozi nevladinih organizacija koji su dostavljeni u pisanoj formi nalaze se u prilogu ovog izvještaja i njegov su sastavni dio.

Na 7. i 8. sjednici Komisije, održanim 22. i 23.11.2011., raspravljano je o svim prispjelim prijedlozima, a članovi Komisije i predstavnik Vijeća nacionalnih manjina u BiH dali su odgovore na pitanja vezana za provođenje presude, kao što su: Koji opseg promjene Ustava BiH zahtijeva provođenje presude?, Da li se promjene Ustava BiH odnose samo na Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH? Kakav Dom naroda PSBiH? Nadležnosti Doma naroda PSBiH? Postojeće nadležnosti ili nova uloga? Broj delegata u Domu naroda PSBiH? Kako birati delegate u Dom naroda PSBiH? Predsjednik i potpredsjednici BiH ili Predsjedništvo BiH? Kako vršiti izbor članova Predsjedništva BiH? Direktan ili indirektan izbor članova Predsjedništva BiH?

Stavovi koji predstavljaju i odgovore na navedena pitanja su sljedeći:

Stav SNSD-a

SNSD smatra da se u provođenju presude treba fokusirati na ustavne promjene koje se tiču Doma naroda i Predsjedništva BiH. Dom naroda treba zadržati postojeći zakonodavni kapacitet. Predlažu da se postojeći broj delegata poveća za dva delegata iz nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih, da se jedan od njih bira iz FBiH i to da ga bira Dom naroda, a da se jedan bira iz RS-a i to da ga bira Narodna skupština. U pogledu Predsjedništva BiH, predlažu da se sastoji od tri člana od kojih se dva biraju neposredno iz FBiH, a jedan neposredno iz RS-a, s tim da članovi Predsjedništva BiH ne mogu biti pripadnici istog naroda, nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih građana BiH.

Stav HDZ-a BiH

HDZBiH smatra da se provođenje presude odnosi na ustavne promjene vezane za Dom naroda i Predsjedništvo BiH, na način kako je to istaknuto u njihovom prijedlogu. Dom naroda treba zadržati postojeći zakonodavni kapacitet. Predlažu da se Dom naroda sastoji od 48 delegata i to po 15 iz svakog konstitutivnog naroda i tri iz reda ostalih, da se 2/3 biraju u FBiH od odgovarajućeg kluba u Domu naroda, a 1/3 u RS-u od odgovarajućeg kluba u Vijeću naroda. Iz FBiH bi se biralo 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, 2 Srбина i dva predstavnika ostalih, a iz RS-a bi se biralo 13 Srba, 1 Hrvat, 1 Bošnjak i jedan iz reda ostalih. U prijedlogu se navodi i način izbora delegata u Dom naroda FBiH i to tako da ga čine svi poslanici izabrani u kantonalne skupštine na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i ostalih, pri čemu svaki saziv između sebe bira odgovarajući broj delegata svog naroda u Dom naroda FBiH. Također se navodi i način izbora delegata u Vijeće naroda RS-a putem ad hoc saziva konstitutivnih naroda i ostalih izabranih u Narodnu skupštinu RS-a. Što se tiče Predsjedništva BiH, prijedlog je da se Predsjedništvo sastoji od tri člana od kojih se jedan bira iz RS-a i dva iz FBiH, te da ga posredno bira PSBiH. Kandidature dolaze iz Predstavničkog doma, a Dom naroda utvrđuje zajedničku listu tri kandidata većinom glasova iz svakog kluba konstitutivnih naroda, a da listu potvrđuje Predstavnički dom. Ako Predstavnički dom u drugom krugu ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati koje je utvrdio Dom naroda.

Stav DNZ-a

Prema stavu ove političke stranke, provođenje presude odnosilo bi se na ustavne reforme vezane za Dom naroda i Predsjedništvo BiH. Prijedlog je da se u strukturu Dom naroda uključi i Klub ostalih od tri delegata od kojih bi se 2/3 birale iz FBiH i 1/3 iz RS-a. Ako bi se povećao broj delegata konstitutivnih naroda sa 5 na 7, onda je prijedlog da Klub ostalih broji 5 delegata. Delegate iz FBiH birali bi odgovarajući klubovi u Domu naroda FBiH, a delegate iz RS-a odgovarajući klubovi u Vijeću naroda RS-a. Mišljenja su da je iz oba entiteta potrebno birati predstavnike sva tri konstitutivna naroda. U pogledu Predsjedništva BiH, predlažu dvije varijante i to neposredan izbor jednog predsjednika na nivou BiH koji bi se birao na teritoriji cijele države na mandat od četiri godine, uz obavezu da svaki put dolazi iz drugog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih. Skloniji su drugoj varijanti koja govori o posrednom izboru predsjednika BiH u Predstavničkom domu između poslanika uz osiguranje odgovarajućeg učešća Doma naroda u ovom procesu. Mandat bi

trajao 12 mjeseci, a u okviru četverogodišnjeg mandata bili bi zastupljeni predstavnici sva tri konstitutivna naroda kao i ostali. Predsjednik bi imao protokolarnu nadležnost.

Stav DNS-a

DNS je usmjeren na promjene Ustava koje zahvataju Predsjedništvo BiH i Dom naroda PSBiH. Dom naroda treba da zadrži postojeće nadležnosti. Smatraju da je Dom naroda ekskluzivno pravo konstitutivnih naroda, ali je iskazana spremnost za promjenu ovog stanovišta i prihvatanja da u ovaj dom uđu i predstavnici nacionalnih manjina. Izbor delegata u Dom naroda vršili bi Dom naroda FBiH i Narodna skupština RS-a i to u omjeru 2/3 prema 1/3. U pogledu Predsjedništva BiH, ova politička stranka predlaže da Predsjedništvo BiH čine tri člana, da se biraju neposredno, bez oznaka nacionalne opredijeljenosti, da se jedan član bira u RS-u, a dva u FBiH. Kada je FBiH u pitanju, predlažu da se izabranim smatraju oni kandidati koji dobiju većinu u kantonima s bošnjačkom i hrvatskom većinom.

Stav PDP-a

PDP smatra da ustavne promjene, neophodne za provođenje presude, treba zadržati u okvirima ispunjavanja obaveza prema Evropskoj uniji i Konvenciji o ljudskim pravima. Kod izbora za Dom naroda PSBiH potrebno je omogućiti svim pripadnicima konstitutivnih naroda, bez obzira gdje su nastanjeni, da budu birani u ovaj dom. Treba osigurati da se dva pripadnika srpskog naroda biraju s područja FBiH, a po jedan Bošnjak i jedan Hrvat bili bi birani s područja RS-a. Način izbora ostao bi nepromijenjen, a ovakvo rješenje jedino je moguće uz povećanje broja delegata na po 10 u svakom klubu. PDP je protiv uvođenja četvrtog kluba u Dom naroda, jer se radi o specifičnom domu. Smatraju da pripadnici naroda iz reda ostalih imaju mogućnost da se kandidiraju i budu birani u Predstavnički dom, čime njihovo učešće u radu PSBiH nije onemogućeno. U pogledu Predsjedništva BiH, prijedlog je da se brišu nacionalne odrednice, da se iz FBiH biraju dva člana direktno na izborima, a iz RS-a jedan član, direktno na izborima. Uslov bi bio da iz istog konstitutivnog naroda može biti izabran najviše jedan član.

Stav NSRZB

NSRZB primarno predlaže da postoji samo jedan dom koji bi se zvao Sabor BiH i koji bi vršio zakonodavnu vlast BiH. Dom bi brojao (npr. 84 + 3 člana) a princip bi bio da se odrede kvote minimalne i maksimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i kvote za zastupljenost nacionalnih manjina. U izjašnjavanju o konkretnim pitanjima navedeno je da se zalažu za sadašnje nadležnosti Doma naroda, da će u pogledu broja delegata podržati rješenja za koja se opredijeli dvotrećinska većina, da se Dom naroda bira iz Doma naroda Parlamenta FBiH i Vijeća naroda RS-a, mada smatraju da bi bilo racionalno da se Dom naroda PSBiH bira iz Predstavničkog doma PSBiH i da isti poslanici budu i članovi Doma naroda zbog lakšeg donošenja zakona i usaglašavanja. U pogledu Predsjedništva BiH, primarno je istaknut prijedlog za posredan izbor između izabranih poslanika, a Predsjedništvo BiH sastojalo bi se od članova iz svakog konstitutivnog naroda i jednog pripadnika iz reda nacionalnih manjina. Na sjednici Privremene komisije, od 23. 11. 2011. godine, konstatirali su da članovi Predsjedništva BiH treba da budu birani direktno na izborima, jer nema konsenzusa za indirektan izbor. Ostalo je samo pitanje modaliteta direktnog izbora.

Stav HSPBiH

HSPBiH zagovara sadašnje nadležnosti Doma naroda PSBiH. Predlažu da se zadrži omjer 2/3 delegata iz FBiH i 1/3 iz RS-a, da se Dom naroda sastoji od 36 delegata, da se s teritorije FBiH bira 10 Hrvata, 10 Bošnjaka, 2 Srbina i 2 iz reda ostalih, a s teritorije RS-a 9 Srba, 1 Hrvat, 1 Bošnjak i 1 iz reda ostalih. Delegate bi birali iz Federacije BiH odgovarajući klubovi u Domu naroda Parlamenta FBiH, a iz RS-a delegate bi birao odgovarajući klub u Vijeću naroda RS-a. Spremni su razgovarati i o drugom broju delegata. U pogledu Predsjedništva BiH, predlažu da se Predsjedništvo BiH sastoji od 3 člana, od kojih se 2 biraju iz FBiH i jedan iz RS-a, bira ih PSBiH između izabranih poslanika. Kandidature se predaju u Predstavničkom domu. Dom naroda utvrđuje zajedničku listu potvrđenu u klubovima naroda koja se vraća na izjašnjavanje kao zajednička lista u Predstavnički dom. U svom pisanom prijedlogu ova stranka je navela i drugi način izbora članova Predsjedništva BiH putem elektorskih glasova.

Stav HDZ 1990

HDZ 1990 smatra da se provođenje presude odnosi na ustavne promjene vezane za Dom naroda i Predsjedništvo BiH, na način kako je to istaknuto u njihovom prijedlogu. Dom naroda treba da zadrži postojeće nadležnosti. U pogledu broja delegata, predlaže se broj od 48 i to po 15 iz svakog konstitutivnog naroda i 3 delegata pripadnika nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Potrebno je omogućiti izbor za Srbe iz FBiH, odnosno za Bošnjake i Hrvate iz RS-a. Predlažu da omjeri izabranih iz entiteta budu 2/3 iz FBiH i 1/3 iz RS-a. Spremni su i na opciju povećanja broja delegata na 27 i to po 8 delegata iz svakog od tri konstitutivna naroda i 3 delegata iz nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih. Izbor delegata u Dom naroda PSBiH vršio bi odgovarajući klub u Domu naroda Parlamenta FBiH, odnosno odgovarajući klub u Vijeću naroda RS-a. U svom prijedlogu predlažu i način izbora delegata u Dom naroda FBiH i u Vijeće naroda RS-a, na način kako je to već ranije objašnjeno u stavu HDZ-a BiH. Kada je u pitanju Predsjedništvo BiH, predlaže se indirektan izbor. Predsjedništvo BiH sastojalo bi se od 3 člana, bez etničkih atributa. Dva bi se birala iz FBiH i jedan iz RS-a, a birali bi se između predstavnika izabranih u Predstavnički dom PSBiH. Proces kandidiranja odvijao bi se u Predstavničkom domu. Dom naroda sačinjavao bi zajedničku listu od tri kandidata i to većinom glasova ukupnog broja izabranih delegata iz Doma koja uključuje većinu glasova iz svakog kluba konstitutivnih naroda. Lista bi se upućivala u Predstavnički dom na potvrđivanje. Ako Predstavnički dom u drugom krugu ne potvrdi zajedničku listu, smatrat će se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.

Stav SBiH-a

SBiH usmjerena je na ustavne promjene koje se tiču Doma naroda i Predsjedništva BiH. Predlažu da se Dom naroda PSBiH poveća na 18 delegata, pet Bošnjaka, pet Srba, pet Hrvata i tri iz reda ostalih, od kojih su $\frac{2}{3}$ iz FBiH uključujući i dva delegata iz reda ostalih, ne više od četiri ni manje od dva iz svakog konstitutivnog naroda, a $\frac{1}{3}$ iz RS-a, uključujući i jednog iz reda ostalih i ne više od tri ni manje od jednog iz svakog konstitutivnog naroda. Delegate bi birali odgovarajući delegati u Domu naroda Parlamenta FBiH, odnosno Vijeća naroda RS-a. Prijedlog ove stranke je da se Predsjedništvo BiH bira neposredno, tako da svaki glasač glasa za popunjavanje jednog mjesta u Predsjedništvu.

Predsjedništvo BiH sastoji se od četiri člana: jednog Bošnjaka, jednog Hrvata, jednog Srbina i jednog člana koji nije pripadnik nekog od konstitutivnih naroda. Ukoliko sva četiri kandidata koji dobiju najviše glasova ostvaruju biračko pravo u jednom entitetu, kandidat koji je među njima dobio najmanje glasova bit će zamijenjen kandidatom iz istog naroda, odnosno ostalih, koji je sljedeći po broju glasova a ostvaruje biračko pravo u drugom entitetu.

Stav SBB-a

SBB smatra da provođenje presude zahtijeva promjene u Ustavu BiH koje se odnose na Dom naroda i Predsjedništvo BiH, a zavisno od načina izbora članova Predsjedništva BiH i šire. U pogledu Doma naroda, iznesene su tri mogućnosti. Prva, koja se odnosi na ukidanje Doma naroda, u skladu s preporukama Venecijanske komisije. Povećao bi se Predstavnički dom u kojem bi se formirali klubovi Bošnjaka, Srba, Hrvata i ostalih, koji bi imali mehanizme za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa. Druga mogućnost je zadržavanje postojećeg Doma naroda uz proširenje pripadnicima ostalih. Izbor delegata imao bi dvije faze, i to: kandidiranje na entitetskom nivou od odgovarajućeg kluba u Domu naroda Parlamenta FBiH i Vijeću naroda RS-a. Konačan izbor izvršio bi odgovarajući klub u Predstavničkom domu. Izborom na nivou Predstavničkog doma, tj. na cijeloj državnoj teritoriji Dom naroda bi funkcionirao u skladu s propagiranom konstitutivnosti naroda na cijeloj teritoriji. Treća mogućnost odnosi se na oduzimanje zakonodavnih ovlaštenja Domu naroda, a zadržavanje nadležnosti u sferi zaštite nacionalnog interesa. U pogledu Predsjedništva BiH, također se predlažu tri mogućnosti. Prva mogućnost je uvođenje jednog predsjednika, koji bi bio biran posredno, uz obaveznu rotaciju. Druga mogućnost je da se zadržava Predsjedništvo koje je sastavljeno od predsjednika i tri potpredsjednika (Srbin, Hrvat, Bošnjak i jedan iz reda ostalih) koji bi se na mjestu predsjednika rotirali svakih 12 mjeseci u četverogodišnjem mandatu. Kandidature bi dolazile iz entitetskih parlamenata, a izbor bi se vršio unutar PSBiH. Treća mogućnost je neposredan izbor za članove Predsjedništva na području cijele BiH uz povećanje broja članova Predsjedništva predstavnikom ostalih.

Stav SDS-a

SDS smatra da se u provođenju presude treba fokusirati samo na ustavne promjene koje se tiču Doma naroda i Predsjedništva BiH. Smatraju da Dom naroda treba da zadrži sadašnje nadležnosti. Prijedlog SDS-a je da se u Dom naroda izaberu i dva predstavnika nacionalnih manjina, od kojih jedan iz Federacije BiH, drugi iz Republike Srpske, s tim što bi predstavnike nacionalnih manjina iz RS-a birala Narodna skupština na prijedlog Vijeća nacionalnih manjina BiH. U pogledu Predsjedništva BiH, stav SDS-a je da se članovi Predsjedništva BiH biraju direktno na izborima. Predsjedništvo BiH sastoji se od tri člana od kojih bi se jedan član birao iz Republike Srpske. Iz Federacije BiH bi se birala dva člana Predsjedništva BiH, bez nacionalnih odrednica, s tim da ne mogu biti izabrana dva pripadnika istog naroda.

Stav SDP-a

SDP ostaje kod stavova koje je ova stranka zastupala u Aprilskom paketu. Smatraju da odgovor na pitanje da li je presudu moguće provesti samo izmjenama Ustava BiH koje se tiču Doma naroda PSBiH i Predsjedništva BiH zavisi od načina izbora članova Predsjedništva BiH. Ukoliko se promijeni način izbora članova s direktnog na indirektni izbor, moraju se promijeniti i nadležnosti Predsjedništva BiH, što zahtijeva i širi zahvat u Ustavu BiH. U pogledu nadležnosti Doma naroda, ova stranka smatra da djelimično treba da budu promijenjene u smislu isključive zaštite vitalnog nacionalnog interesa. Potrebno je jasno definirati listu pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, te proširiti nadležnosti i na zaštitu kolektivnih prava nacionalnih manjina i ostalih. Prijedlog je da se Dom naroda sastoji od 21 delegata, a da pored klubova konstitutivnih naroda postoji i Klub ostalih. Potrebno je osigurati izbor svih naroda s cijele teritorije BiH. Članovi Doma naroda birali bi se u Predstavničkom domu PSBiH među svojim članovima. Što se tiče Predsjedništva BiH, birali bi se predsjednik i dva ili više potpredsjednika iz sastava Predstavničkog doma. Nominacije bi dolazile od određenog broja članova Doma naroda i Predstavničkog doma, a zatim bi klubovi konstitutivnih naroda i ostali u Domu naroda, većinom glasova, utvrdili listu kandidata. Lista se sastoji od tri (četiri) kandidata za predsjednika i potpredsjednike, mora sadržavati najmanje jednog člana Predsjedništva iz RS-a i dva iz FBiH. Takva lista upućuje se Predstavničkom domu na potvrdu. Nadležnosti ovakvog Predsjedništva su djelimično reducirane u odnosu na postojeće i morale bi se prenijeti na Vijeće ministara BiH.

Stav SDA

Stav SDA puno se ne udaljava od rješenja koja su prije nekoliko godina bila politički već dogovorena. U pitanju su Aprilski paket, a kasnije i Butmirski paket. Butmirski paket je refleksija i nešto sređeniji Aprilski paket. SDA smatra da se provođenje presude može odnositi na izmjene Ustava u pogledu Doma naroda i Predsjedništva BiH samo pod uslovom da ostaje dosadašnji način izbora članova Predsjedništva. Ukoliko dođe do promjene s neposrednog na posredni izbor članova Predsjedništva BiH, tada je nužno napraviti širu ustavnu reformu, jer bi se u toj varijanti pozicija šefa izvršne vlasti morala prenijeti na Vijeće ministara BiH. U pogledu Doma naroda, ova stranka smatra da taj dom u budućnosti treba samo štititi vitalne nacionalne interese konstitutivnih naroda. U toj varijanti bi se garantirala tri mjesta nacionalnim manjinama i ostalim u Predstavničkom domu PSBiH. Ukoliko se zadrže postojeće nadležnosti Doma naroda, mora se osigurati Klub ostalih u tom domu. Klub ostalih brojao bi tri delegata, 2 iz FBiH i 1 iz RS. Delegate u Domu naroda PSBiH biraju klubovi konstitutivnih naroda, kao i Klub ostalih u Domu naroda FBiH, a isto tako i u Vijeću naroda RS-a, prema dosadašnjim rješenjima koja su vezana za izborni rezultat političkih stranaka. U okviru broja od 15 delegata iz konstitutivnih naroda, potrebno je omogućiti da se iz FBiH izaberu i Srbi, a iz RS-a Bošnjaci i Hrvati, a da pri tome ostane princip 2/3 prema 1/3, kada su entiteti u pitanju. U pogledu Predsjedništva BiH, SDA se zalaže za posredan izbor članova Predsjedništva BiH koji bi se birali u PSBiH. To znači odgovarajuće nominacije kandidata iz Predstavničkog doma PSBiH. Formirala bi se, većinom glasova svakog kluba, lista od tri kandidata u Domu naroda PSBiH. Lista bi se zatim dostavila Predstavničkom domu PSBiH na potvrdu. Ukoliko bi se prihvatio posredan izbor članova, Predsjedništvo BiH sastojalo bi se od predsjednika BiH i dva potpredsjednika koji bi se međusobno rotirali na tim pozicijama i bio bi protokolarni šef države.

Stav Vijeća nacionalnih manjina BiH

Vijeće nacionalnih manjina BiH smatra da treba provesti samo ono što proizilazi iz Odluke Evropskog suda u Strazburu, kako je to navedeno u njihovom prijedlogu. Zalažu se da se, osim konstitutivnih naroda, i predstavnici nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljeni dovedu u ravnopravan položaj. Mišljenja su da Dom naroda treba da zadrži sadašnje nadležnosti, ali sve zavisi od toga da li će izbor članova Predsjedništva biti direktan ili indirektan. U pogledu broja delegata u Domu naroda, predlažu da to bude 19 delegata, od čega 5 Bošnjaka, 5 Hrvata, 5 Srba i 4 delegata iz nacionalnih manjina, koje predlaže Vijeće nacionalnih manjina BiH, i to: 2 iz Vijeća nacionalnih manjina FBiH i 2 iz Savjeta nacionalnih manjina RS-a. Željeli bi u ravnopravan položaj dovesti i konstitutivne narode, tako da u klubovima naroda bude i Srba iz FBiH i Hrvata i Bošnjaka iz RS-a. Izbor 4 delegata iz nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljenih vršio bi se na prijedlog Vijeća nacionalnih manjina BiH po prethodnom izboru u entitetskim vijećima. U pogledu Predsjedništva BiH, Vijeće nacionalnih manjina predlaže da se Predsjedništvo BiH sastoji od 4 člana: 1 Bošnjaka, 1 Hrvata, 1 Srbina i 1 člana iz nacionalnih manjina u BiH ili građanina BiH koji je nacionalno neopredijeljen. Vijeće nacionalnih manjina BiH predlaže da za izbor člana Predsjedništva BiH iz nacionalnih manjina Bosna i Hercegovina bude jedna izborna jedinica.

Na 9. sjednici Privremene komisije, održanoj 23. novembra 2011., konstatirano je da, nakon što su saslušani prijedlozi političkih stranaka i Vijeća nacionalnih manjina BiH, te dati odgovori na postavljena pitanja, nema zajedničkog prijedloga amandmana na Ustav BiH.

Također, konstatirano je da iz rasprave pretežno proizilazi stav da se provođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine svodi na ustavnu reformu Predsjedništva BiH i Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Glavne razlike ogledaju se u prijedlozima vezanim za način izbora članova Predsjedništva BiH, neposredno na izborima, ili posredno u Parlamentarnoj skupštini BiH. Razlike su i u prijedlozima za izbor delegata u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Preovladava stav da ovaj dom održi sadašnje nadležnosti uz formiranje Kluba ostalih, odnosno nacionalnih manjina.

Dogovoreno je da se do početka 10. sjednice Privremene komisije, ali i na samoj sjednici mogu podnositi prijedlozi amandmana na Ustav BiH.

III. ZAVRŠNI DIO SA ZAKLJUČCIMA

Na 10. sjednici Komisije, održanoj 1.12.2011., član Komisije Krstan Simić podnio je konkretne amandmane koji odražavaju konačan stav SNSD-a. Kako se o tome, kao ni u pogledu ostalih prijedloga nije mogla postići saglasnost, a imajući u vidu da je rok za prijedlog amandmana na Ustav BiH istekao, Privremena komisija odlučila je da prema domovima Parlamentarne skupštine BiH uputi Izvještaj o radu sa sljedećim zaključcima:

1. Privremena komisija u dosadašnjem radu nije postigla takav stepen saglasnosti koji je potreban za predlaganje amandmana na Ustav Bosne i Hercegovine;

2. Privremena komisija smatra da treba nastaviti raditi na pronalaženju rješenja potrebnih za provođenje presude, u skladu sa sugestijama i odlukama domova Parlamentarne skupštine BiH.

Predsjedavajući Privremene komisije

Šefik Džaferović

Prilozi:

1. Zapisnici Privremene komisije.
2. Prijedlozi političkih stranaka, Vijeća nacionalnih manjina u BiH i nevladinih organizacija.

Napomena:

Svaki član Privremene komisije zadržao je pravo da se, ako bude imao primjedbi na ovaj izvještaj, direktno obrati domovima Parlamentarne skupštine BiH.